

DISPARS DE CAÇADORS

Dispars de caçadors sobtant la tarda clara!
Vet aquí que l'estiu – un altre estiu- es mort.
Floriren lli i espígol; el bruc és rosa encara.
S'han engroguit els oms de cara al nord.

I aquesta nit, igual que un somni jove,
el primer fred de l'any, tot blau, ha descendit.
I fresc, altra vegada, com una gresa tova,
el meu ésser s'aviva, ben arraulit al llit.

Com cada any repeteix iguals miracles!
Avui el cel serà més alt, més voladís.
Un aire, fatigat de tants verds espectacles,
escamparà un or tènue, activament feliç.

I els llibres tan llegits, la vella confiança
seran verges i dolços com els bons moscatells
que es mengen cap al tard i ens omplen d'esperança
com si ni el món ni els homes fossin un any més vells.

• GLOSSARI

Lli 1 1 m. Planta anual de la família de les linàcies, de tiges rectes, fulles estretament lanceolades, flors blaves i fruit en càpsula, cultivada des de temps antics, les fibres de la qual s'empren com a matèria tèxtil, les llavors en medicina i l'oli de les llavors en pintura i per a la fabricació del linòleum (*Linum usitatissimum*).

1 2 **Ili blanc** Planta de la família de les linàcies, que fa petites mates de fulles linears i flors d'un blanc violaci, freqüent als prats secs (*Linum tenuifolium*). 1 4 **Ili de prat** Planta de la família de les linàcies, molt semblant al Ili cultivat, però més feble, que es fa en prats humits (*Linum angustifolium*).

Espígol 1 m. Mata aromàtica de la família de les labiades, de fulles molt estretes i flors blaves o violàcies en inflorescència terminal interrompuda, en què s'intercalen bràctees membranoses ovades, pròpia sobretot de prats i matollars secs de la muntanya mediterrània i cultivada per extreure'n un oli essencial emprat en perfumeria i com a aromatitzant (*Lavandula angustifolia* o *L. officinalis*). 2 **espígol comú** Mata de la família de les labiades, molt semblant a l'espígol, però de fulles més amples i de bràctees floríferes linears herbàcies, pròpia de les brolles i els prats secs mediterranis, també cultivada i productora d'un oli essencial (*Lavandula latifolia*).

Bruc: m. Arbust o mata del gènere *Erica*, de la família de les ericàcies, de fulles petites i dures i de flors campanulades, sovint vistoses.

Om: m. Arbre caducifoli de la família de les ulmàcies, de fulles ovades o el·líptiques doblement dentades, acuminades a l'apex i asimètriques a la base, flors verdoses i petites, en glomèruls, molt

primerenques, i fruit obovat alat, la sàmara, que es fa sobretot en indrets humits (*Ulmus minor*).

Arraulit (del verb arraulir): 1 v. tr. Ajupir, abatre. *Tirant-se-li al damunt, d'una pitrada l'arraulí.* 2 intr. pron. [LC] Arrupir-se. *Arraulir-se de fred. Arraulir-se de por.*

Gresa: 1 f. Solc longitudinal d'un vaixell, a banda i banda de la quilla, que continua per les rodes fins a les cintes i on encaixen les testes de les taules i els cantells de les paralles. 2 f. Terreny sorrenc però molt compacte que es descompon per meteorització.

Vast -a: adj. De gran extensió. Una vasta regió. Governar un vast imperi.

Voladís -issa: 1 adj. Capaç d'ésser emportat fàcilment pel vent. 2 adj. Que fa volada o surt enfora. *Un ràfec voladís.*

Moscatell: 1 1 m. Cep d'una varietat que dóna raïm de grans grossos i ovalats. 1 2 m. Raïm de cep moscatell. 1 3 m. Vi dolç i

perfumat que es fa amb raïm moscatell. *Prendre una copeta de moscatell.*

- **HORITZO D'EXPECTATIVES**

De què ens pot parlar aquest poema?

Potser del final de l'estiu i que per la tardor (el 12 d'octubre) s'obre la cacera i els caçadors omplen els camps de dispars.

- **ACTIVITATS**

1. Paisatges de tardor: Mira aquests paisatges mentre escoltes aquest poema musicat i interpretat pel cantautor Jordi Oró, d'Artesa de Lleida.

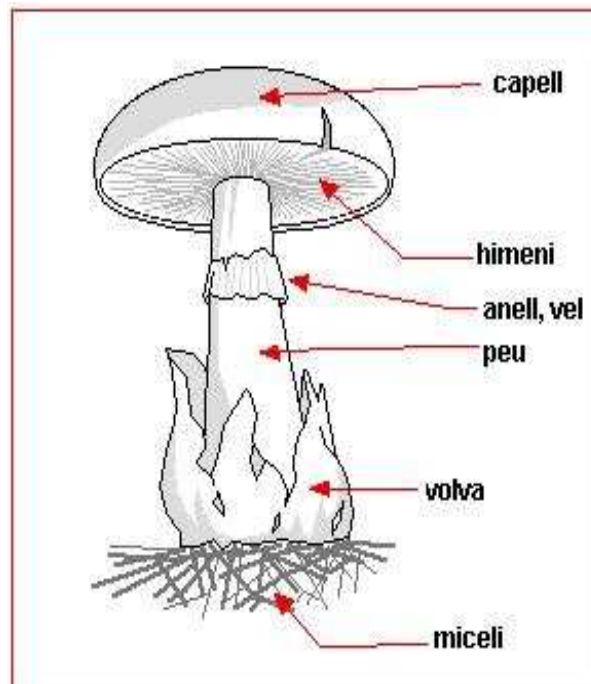
2. La tardor és una de les estacions amb els colors més diversos i variats. Plasma aquest colors en un dibuix.

3. Agafa fulles del carrer, de l'hort, del pati de l'escola i intenta fer un petit collage amb elles.

4. Imagina que ets una fulla d'una planta qualsevulla i explica'ns la història de la teva vida. (Del teu primer brot fins que caus a terra).

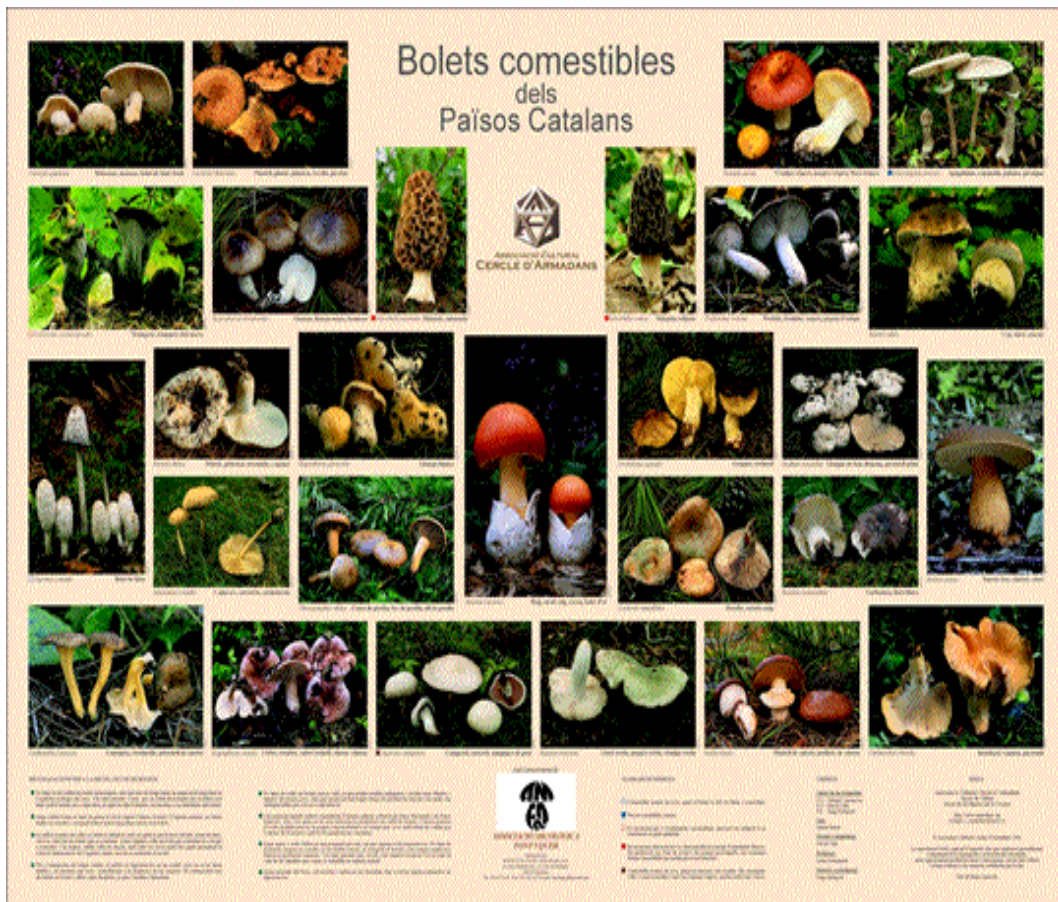
5. La tardor és l'estació en què hi ha més bolets de tot l'any i ara els estudiarem una mica. Els bolets són uns fongs, que viuen sota terra i s'alimenten de restes en descomposició d'altres essers vius. Porta bolets a classe i així els estudiarem i analitzarem. Ara, dibuixa el bolet que has portat a la classe.

6. Fixa't en les parts dels bolets i fes els exercicis que et comentem a continuació.

- a. Porta bolets de casa i observa'n totes les seves parts: Les làmines, el capell...
- b. Posa un bolet en una làmina de dibuix i la hi deixes uns dies per després observar el que hi ha passat i què hi ha a la làmina.
- c. Dibuixa de la realitat els bolets portats a la classe.

7. Aquí tens un petit mostrari de bolets de Catalunya:

8. Els bolets poden alimentar-se d'altres essers vius en descomposició. I tu, com pots alimentar-te correctament?

Fes la piràmide dels aliments en un mural i el pengeu a la classe.

9. Omple la següent taula amb el que menges en un dia. Analitza si la teva alimentació és correcta.

ÀPAT	PRODUCTES
ESMORZAR (a casa)	
PATI	
DINAR	
BERENAR	
SOPAR	

10. Completa el poema amb les paraules que s'han escapat:

DISPARS DE CAÇADORS

Dispars de ..... sobtant la .....clara!
Vet aquí que l'..... – un altre estiu- es mort.
Floriren lli i .....; el ..... és rosa encara.
S'han engroguit els ..... de cara al nord.

I aquesta .....,igual que un somni jove,
el primer ..... de l'any, tot ....., ha descendit.
I fresc, altra vegada, com una ..... tova,
el meu ésser s'aviva, ben ..... al llit.

Com cada ..... repeteix iguals .....!
Avui el ..... serà més alt, més .....
Un aire, fatigat de tants verds .....,
escamparà un ... tènue, activament feliç.

I els ..... tant llegits, la vella confiança
seran verges i dolços com els bons .....
que es mengen cap al tard i ens omplen d'.....
com si ni el ..... ni els homes fossin un ..... més vells.

11. Fes l'anàlisi formal del poema: Mètrica, rima i estrofisme

DISPARS DE CAÇADORS

Dispars de caçadors sobtant la tarda clara!	(6+6) 12 A fem.
Vet aquí que l'estiu – un altre estiu- es mort.	(6+6) 12 B masc.
Floriren lli i espígol; el bruc és rosa encara.	(6+6) 12 A fem.

S'han engroguit els oms de cara al nord. (6+6) 12 B masc.

I aquesta nit, igual que un somni jove, (6+6) 12 C fem.

el primer fred de l'any, tot blau, ha descendit. (6+6) 12 D masc.

I fresc, altra vegada, com una gresa tova, (6+6) 12 C fem.

el meu ésser s'aviva, ben arraulit al llit. (6+6) 12 D masc.

Com cada any repeteix iguals miracles! (6+6) 12 E fem.

Avui el cel serà més alt, més voladís. (6+6) 12 F masc.

Un aire, fatigat de tants verds espectacles, (6+6) 12 E fem.

escamparà un or tènue, activament feliç. (6+6) 12 F masc.

I els llibres tant llegits, la vella confiança (6+6) 12 G fem.

seran verges i dolços com els bons moscatells (6+6) 12 H masc.

que es mengen cap al tard i ens omplen d'esperança (6+6) 12 G fem.

com si ni el món ni els homes fossin un any més vells. (6+6) 12 H masc.

Es tracta de quatre estrofes de quatre versos d'art major (quartets).

Són versor alexandrins (6+6).

Rima consonant ABAB CDCD EFEF GHGH. Rima encadenada.

Alterna els versos masculins (parells) amb els femenins (imparells).